

Nye æblesorter til økologien

Af: Marianne G. Berthelsen, Institut for Fødevarer - Planter, Fødevarer og Bæredygtighed, Aarhus Universitet

Der ledes efter sunde, sprøde, saftige og søde æbler i projekt Organic RDD projektet "FruitGrowth". Der er nemlig fokus på at få udvalgt de bedste æblesorter til økologisk dyrkning.

Til det formål er der hentet ca. 40 nye sorter til landet, som skal undersøges for deres egnethed til dyrkning i vores klima. De nye æblesorter skal testes under forhold, hvor der bruges ingen eller kun de få tilladte økologiske bekæmpelsesmidler.

I Danmark foregår der ikke nogen egentlig sortsforædling af æbler, men det hænder at privatpersoner får navngivet en ny sort. Det er da ofte en tilfældig frøplante, som har givet særligt gode æbler. Og det er da også sådan, at hovedparten af de lidt ældre æblesorter er kommet til verden. Hovedparten af sorterne i projektet kommer fra udenlandske forædlere. Her er der typisk tale om, at i tusindvis af nittere er sorteret fra for hver navngiven sort.

Resistens mod æbleskurv

Mange af sorterne har som udgangspunkt et resistensgen (vf) imod æbleskurv, som er den mest udbredte svampesygdom i æble. Vf-resistensen stammer fra vildæblet *Malus floribunda* og var i mange år ensbetydende med, at en sort ikke fik skurv. I det seneste 10 år er der imidlertid fremkommet varianter af skurven, som kan angribe sorter med vf-resistens. Man kan derfor ikke længere være sikker på, at frugterne ikke kan angribes af skurv. Nogle af de nye sorter har resistensgener fra flere forskellige vildæbler og her er der håb om, at de kan forblive fri for skurv.

Hvad er et godt æble?

Ud over god hårdførhed over for sygdomme ledes der naturligvis også efter sorter som har en god spisekvalitet. Det er naturligvis meget individuelt, hvilke sorter man bedst kan lide, men i studier over forbrugernes præferencer, ser man, at egenskaber som sprødhed og saftighed er meget vigtige. Sorter som let og hurtigt bliver melede er ikke populære! En sød sort er også ønskværdig. Traditionelt har forbrugere i Nordeuropa foretrukket mere syrlige og aromatiske sorter

end Sydeuropæere, men de vaner er under pres af sorter som Pink Lady. Et sødt, danskproduceret æble, som kan henvende sig til den del af forbrugerne (måske især de unge) vil helt sikkert være ønskværdigt.

Natron er et godt svampemiddel

Sorterne i forsøget testes både med og uden sprøjtning med økologiske midler. Sprøjtning reducerer forekomsten af skurv og for de resistente sorter kan sprøjtning være med til at opretholde resistensen i en længere periode. I økologisk produktion må der anvendes svovl, og som noget nyt er kaliumbicarbonat godkendt efter særlig ansøgning. Kaliumbicarbonat er identisk med natron, som de fleste kender fra bading, men det har vist en overraskende god effekt imod flere forskellige svampesygdomme.

Æblet til allergikere

Én af de sorter der allerede satses på, i andre dele af projektet, er sorten Santana. Denne sort er særligt interessant, fordi den i højere grad end andre æblesorter tåles af æbleallergikere. Den opdagelse blev gjort i et fælleseuropæisk projekt, hvor en række sorter blev testet for deres indhold af de stoffer, som forårsager allergi. I projektet fandt man, at 8 ud af 15 allergikere ikke fik nogen allergireaktioner efter at have spist Santana. For andre sorter var der kun én allergiker, som slap for ubehag ved æblespisning. Da Santana dertil er rimelig robust (med vf-resistens) og tilmed velmagende, er den et spændende valg til økologien.

Læs mere om projektet FruitGrowth på www.icrofs.dk/danskforskning

Denne klumme blev bragt d. 16. november 2012 i Økologi & Erhverv nr. 511.